

Megjelen minden másodikon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Biró Pál
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor-
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

A talyigás tót.

— augusztus 6.

(v.) Meghalt a talyigás tót felesége. Csak egy talyigás tót és lám a fővárosi lapok hasábjain át tárgyalják annak a nyitramegyei szegény tót napszámának hőstétét, aki beteg feleségét nyolc napig tartó jobb és rossz hegyi és sík utakon talyigán huzta föl Nyitramegye északi részéből Budapestre. Elhelyezendő őt valamelyik kórházban. Hiába hozta: már meghalt. Az asszony szegény már boldog. A talyigás tót, szegény az szomorú. Hiába huzta a talyigát, hiába féltette szerelmetes életét. Tette pedig a szegény tót e kétségbeejtően vakmerő utat első sorban szeretettől áthatott lelke ösztönétől. Vezérelte a nyomorúság. Jobban mondva kényszerítette, mert nem rendelkezett azon oszttrák értékű 4 firt 75 krajcárokkal, mibe a hét órás vasúti utazás került volna.

Szent igazság, szívünkben szól, amit egyik lap ír: „Szeretők keblünkre ölelni azt a rongyos, szurtos tót, mert oly kimondhatatlan mértéke nyilatkozott meg tetteiben a szeretetnek, önfeláldozásnak, hogy ez a lelki nemesség igen magasra emeli őt sok földi hatalmas felett.”

Am a szívünk szava után önkénytelenül ajkunkra jő ily eset hallatára a kérdés: Szabad-e, lehet-e a mi modern korunkban ilyen dolognak előfordulni? Vajjon kikerülhetetlen volt-e arra a szegény emberre, hogy beteg nejét talyigán huzza fel Nyitraból Budapestre? Hát olyannyira koldus volna a mi hazánk, oly szivtelen emberek lakanak már, hogy más módja a segítségnek teljesen ki volt zárva?

Sajnos, e kérdésre a mai viszonyok mellett nem igen felelhetünk másként, mint igennel.

Minden kis egzisztencia addig jó nálunk, amíg annak munkaerejét, egyéni értékét az erősebb, a hatalmasabb kiaknázhatta. Azután eldobja, mint a kifacsart citromot. Az éhező kis ember jajkiáltása nem talál meghallgatást, mert a világ zaja elég erős arra, hogy azon át fülnkbe fel ne hatolhasson az ilyen apró-cseprő vészhang. Egy szegény ördöggel több vagy kevesebb — ugyan kinek fájna ezért a feje?

És ez a mi nagy bűnünk. Ez az, amin a társadalomnak, a művelt közönségnek segítenie kell.

Ezer és ezer kis ember hagyja el hazánkat évről-évre, jobb, biztosabb talajt keresve arra, hogy a létért való küzdelme ne legyen kárbavesztett fáradozás.

Nem okolhatjuk ezért a kormányt, az államhatalmat. Ellenzé-

kieskedő kortesfogás az, minden bajunkért a kormányt és a hatalmat szidni. Hiszen a józan ész maga cáfolja le első sorban az ilyen lármát. De okozzuk és méltán azokat, kiknek a jó sors megadta a módot arra, hogy a szegényen, elhagyottakon saját káruk és megterhelésük nélkül segíthetnének. De mily nehéz egy „kurta“ urhoz is bejutni a szegény apró embernek, milyen fogadtatásban van része, ha kérni jó, ha esedezik azért, hogy szereteteinek kenyeret kérjen nem ingyen, nem alamizsnaként, de becsületes munkája árán. Menjen dolgozni! Ez a sablonos elutasítás mindenhol, — de arra már nem tudna sem hatósági közeg, sem senki megfelelni, hogy hova menjen hát dolgozni? Talán el kellett volna jönnie annak a holicsi tótnak a sátoralja-ujhelyi piacra? Igaz, hogy itt most 2 korona a napszám a szőlőhegyeken. De Holics mégis csak távol esik Sátoraljujhelytől. S a baj, ha más alakban bár, de itt is jelen van. Ez nem lokális betegség, de országos.

Nem helyes gondolkodásra valló dolog, ha gyűlölnök a tehetősebbet azért hogy több élvezetet enged meg magának vagyona jövedelméből mint a szegény. — Vagyon közösséget, anyagi egyenlőséget hajhászni, ezért demagógoskodni — ostobaság. A törvényes rend és a jogrend felforgatására törekvő örült ideák ezek. Nem arról van szó. — Csak arról hogy emberek vagyunk mindnyájan, — kötelességünk mint embereknek embertársaink baját megállni, inségét szeretettel megelőzni, segélyére erkölcsi prédikációk mellőzésével segédkezet nyújtani.

Lám ebben pedig már a mai modern kor, a mai társadalom sivár lelkülete tanulhatna a kormánytól, amelynek szociális politikájában napról-napra a humanitás levegője duzzasztja reményeinket. Legutóbb is fényes példaadás volt részéről az állami gyermekmenhelyek fellállításával az elhagyott gyermekek ügyének felkarolása.

De a mi modern társadalmunk gyermeke már sem a katekizmusból sem a jobb példákban szivja magába az emberszeretet nemes tanát, de kicsiségétől kezdve a gyakorlati élet-tapasztalás alakítja át lelkét annak befogadására és növelésére.

Társadalmi ellentétek, kaszt korlátok felállítása nem lehet a XX. század művelt gyermekének feladata. Emberek vagyunk mindnyájan, a szeretet szent eszméjének kell lelkünkben túlsulyra ver-

gődnie. S ez esetben nem lesz szocialista kérdés föld- és vagyon osztó értelemben, de lesz a kicsinyek részéről becsülés a nagyok iránt, s a nagyok részéről szemrehányást nem ismerő, nem sértő, hanem segítő szeretet a kicsinyekkel szemben.

Társadalmunknak e kérdés megoldásánál szebb és sürgősebb feladata nincs. Ez megoldatván nem lesz „talyigás ember“, — nem lesznek családirtó öngyilkosok, nem lesznek rémdrámák.

Szeretet! Emberbaráti érzés! Jöjjön el a ti országtok.

augusztus 7.

A borvám klauzula. A *Hazánk* című lap országszerte és ebből egy helyi lap itt a Hegyalja közönsége körében nagy riadalommal közölte a hírt, hogy Széll Kálmán az olasz borvám klauzula megszüntetését ad *gracas calendas* elhalasztotta. A *Magyar Nemzet*, a kormány felhivatalosa ezt a híresztelést a legerélyesebb hangon visszautasítja. Ez említett híresztelést is tartalmazó támadásra megjegyzi e felhivatalos, hogy „vadjainak alaposágáról semmiféle adata nincs, mert *nem lehet*, annak jogosultságáról tehát még maga sem lehet meggyőződve“. A borvám klauzularól szóló híresztelés — ugymond — „egyszerűen nem felel meg a valóságnak.“ Így végzi a határozott hangú cáfolatát: „Határozottan valótlanok és alaptalannak bélyegezzük e cikk minden állítását, magára a lapra és közönségére bízva, hogy kijelentésünkben magunknak a konzekvenciát levonják.“

A közadók behajtása. Egymásután fordulnak most a vármegyei törvényhatóságok a képviselőházhoz a közadók behajtásáról szóló törvény módosítása iránt. Régi panasz az és komolyan megszívlelendő, hogy a közadók miatt a nyári hónapokban megindítani szokott végrehajtási eljárások a kisgazdáknak és a szegény népnek egyaránt nagy károkat és költségeket okoznak, anélkül, hogy az államnak haszna volna azokból. Az aratási munkálatok és egyéb mezőgazdasági teendők idején a gazda fizetni nem tud, de azért a végrehajtó egyre a sarkában jár. Ung-vármegye kezdeményezésére tegnap újabb Komárom- és Zalavármegyék kéri arra a törvényhozást, haszon oda, hogy az adóvégrehajtásokat csak az októberi és januári évnegyedekben fogantossák, amikor a gazda már fizet, ha pénze van, foglalás és adóvégrehajtás nélkül is. Sajnos, e kérvények már csak októberben kerülnek a képviselőház elé. Kívánatos volna azonban, ha a pénzügyminisztérium addig is intézkednék a végrehajtások felfüggesztése iránt.

Kossuth-ünnep.

— aug. 6.

Az országos lelkesedésnek duzzadó árja, mely Kossuth Lajos születésének százados jubileumát övezi, itt szülővármegyéje szék-városában, ahonnan dicsőséges pályájára elindult, előntötte a szíveket és elméket. A nevéhez és emlékének fényéhez méltó lelkesedéssel készülnek megünnepelni ezt az évfordulót.

Fölemelik ez ünnepet a napipolitika sivár ködéből abba a szférába, amelyben Kossuth nagy alakja ragyog, oda ahol a kegyeletes megemlékezés lángjait nem szabad a pártpolitika fellobbanó görög-tűzével háborgatni, ahol a szent megemlékezés a lelkesedés duzzadó áráján keresztül méltó lendülettel emelkedhetik hozzá, akiben immár egy nagy történelmi hőst, közös dicsőségünk szférikus bajnokát ünnepeljük, a szabadságharc dicsőséges emlékét, a szabadelvűség lánglelkű apostolát, egy szabad és dicső nemzeti korszak, egy nemzeti reneszánsz megteremtőjét.

Ezért volt dicséretes, hazafias és szép dolog Sátoraljujhely város kiküldött bizottságában id. Meczner Gyulának az az előterjesztése, hogy Kossuth Lajos századik évfordulója minden pártpolitikán felül emelkedve a nagy névhez méltóan Sátoraljujhely város közönségének osztatlan részvételével ünnepeltessék. Ez a természetesen helyesléssel és lelkesen fogadott előterjesztés és annak keresztülvitele tereli ezt az ünnepet abba a mederbe, ahol Kossuth Lajos neve köré a legtisztább források millióiból ömlik össze a szent nemzeti közérzés „a kegyeletes megemlékezésnek mérhetlen tengerévé“.

A bizottság üléséről szóló részletes tudósításunk egyébként a következő:

— aug. 5.

Sátoraljujhely r. t. város képviselőtestülete által kiküldött bizottság id. Meczner Gyula elnöke mellett e hó harmadikán ült össze, hogy azon emléktábla ügyében, amelyet Kossuth Lajos volt sátoraljujhelyi lakóháza falában fognak elhelyezni, végleges megállapodásra jussanak.

Jelen volt a gyűlésen Hornyay Béla dr., Schön Vilmos dr., Staut József és ifj. Meczner Gyula h. polgármester.

Már előleges megállapodás folytán is köztudomású, hogy ez emléktáblát a 100-ik évforduló alkalmából szeptember hónap 21. napján vasárnapon fogják ünnepélyesen leleplezni.

A bizottság az ünnepély programját a következőleg állapította meg:

A sátoraljujhelyi gyártelepi zenekar a város utcáin kora reggel ébresztő zenével vonul végig. Felkéri Sátor-

aljai helyi összes hitfelekezeti lelkészeit, hogy az ünnepség napján közös meggyezéssel reggel 8 órától kezdődőleg a templomaikban hálaadó istentiszteletet tartsanak, olyképpen, hogy azok lehetőleg délelőtt 11 óráig befejeztesenek.

Délelőtt 11 órakor a városháza előtt **diszünepség** lesz, amelyet a városháza erkélyéről a város polgármestere fog megnyitni. Az ünnepi beszéd megtartására **Kossuth János dr.**, képviselőtestületi tagot kéri fel. Itt a dalárda a **Szózat**-ot fogja énekelni.

E diszünepség után a város képviselőtestülete és a közönség az **emléktábla leleplezéséhez** a helyszínére a Weinberger József tulajdonát képező főutcai (a Csillag-köz sarkán) levő ház elé vonul, ahol a gyönyörű impozáns márvány emléktábla az épület előoldalának közép-felső részén lesz elhelyezve.

Az emléktábla felirata ez lesz:

Ebben a házban lakott

KOSSUTH LAJOS

1836. évben.

Születésének 100. évfordulója alkalmából megjelölte Sátoraljai helyi város közönsége 1902. év szeptember 21-én.

E leleplezési aktusnál **Hornyay Béla dr.** mond beszédet. Ezután pedig **id. Bajusz József**, mint volt 1848/49-iki honvéd egy remek alkalmi költeményt fogja elszavalni. Erre a polgármester a város közönsége nevében az emléktáblát átveszi. Itt a dalárda a **Himnusz**t fogja énekelni.

A leleplezési ünnepély lefolyása után a **városi színházban** közebéd lesz, amelynek rendezésével **Staut József** és **Hornyay Béla dr.** bizottsági tagok bizattak meg.

Ez ünnepség alkalmára pedig a bizottság javaslata szerint meghívatik a nagyközönség, a vármegye, testületek, társulatok és társaságok, valamint ennek a egyszerű ünnepélyes megemlékezésnek egy illusztris alakja, **Kossuth Lajos fia**, **Kossuth Ferenc**.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(**Városi közgyűlés.** Sátoraljai helyi város képviselőtestülete folyó hó 5-én délután 2 órakor ifjabb **Meczner Gyula h. polgármester** elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A tárgysorozatból kiemeltük a következőket: öv. **Sztrak József** néval a tornacsarnok melletti terület kisajátítási ügyében megkötött szerződés elfogadására 15 napos közgyűlés, — ellenben a **Csoltkó József** vételi szerződésének elfogadására 30 napos közgyűlés tüzetett ki. — Ezután a kormányhatóságilag jóváhagyott gyámügyi szabályrendelet kihirdetett s a pénztári vizsgálatokról felvett jegyzékönnyek bemutatása tudomásul vétetett. — A polgármester szabadságon lévén, a szabályrendelet értelmében helyettesül ifjabb **Meczner Gyula** árvaszéki ülnök, ennek akadályoztatása, vagy összeférhetlenségi eseteknél **Patak Miklós** városi főjegyző jelöltettek ki. — Ezzel a közgyűlés véget ért.

(**Adóelengedés szélviharok ellen.**

A közigazgatási bíróság olyan határozatot hozott, mely a gazdakörökben bizonyára örömet fog kelteni. Kimondta ugyanis, hogy szélvihar által okozott kárt elemi csapásnak kell minősíteni, melyért a károsultnak joga van adóelengedést kérni. Ez a határozat azért nagyon fontos a gazdáknak nézve, mert eddig valahányszor a viharokozta károkat bejelentették, a pénzügyi hatóságok mindannyiszor elutasították kérévényeiket.

(**Hivatalos hirdmény.** Sátoraljai helyi város polgármestere ezennel közhírré teszi, hogy a képviselőtestületnek a szervezkedési szabályrendelet módosítása tárgyában folyó évi július hó 5-én 155/8844 szám alatt kelt határozata s az azzal elfogadott szervez-

kedési szabályrendelet folyó évi augusztus hó 5 napjától a városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére ki van téve. Felhívom ennél fogva mindazokat, kik a képviselő testület határozata és a szervezkedési szabályrendelet ellen felebbezéssel élni akarnak, hogy fellebbezéseiket törvényes határidőn belül adják be. Sátoraljai helyi, 1902 évi Augusztus hó 4-én ifj. **Meczner Gyula h. polgármester**.

(**Új árvagyám.** Sárospatak város képviselőtestületének legutóbb tartott ülésén hat pályázó közül **Harasnyai Mihályt** választották meg árvagyámnak. Helyébe városi tanácsosnak **Pavletits Ferenc** választott meg.

(**Fegyelmi vizsgálat.** **Barthos József** főszolgabíró **Visnyey Zoltán** mihóházi jegyző ellen az anyakönyvvezetés mellett tapasztalt mulasztások miatt a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelte.

HIREK.

A „próba“ bál.

— aug. 6.

Egyszerű, kis soros garmond hirt akartam a „próba“ bálról írni s ime croque megírására ösztönözött a tolam. Így jár az újságíró, ha a helyett, hogy constátálna: filozófál. Ha nem csupán a pusztá ténny értékeli, de melancolikó-romantikus hangulatban reflexiókat fűz olyan igénytelen, kiszűrt dologhoz, mint egy „próba“ bál.

Csupán azért róvóm bővebben a sorokat, mert elvégre az „első görbe nap“ remminiscenciája feléled lelkemben is, lelkünkben is, mikor még ifjak és bohók valánk s varázsos birt még reánk a „vele“ táncolt cotillion, vagy pláne a négyes, plane — a második.

Nem lehet tehát esodálkozni azon, hogy az én referádám croque-vá bővült, utóvégre a bálók blazirt referense is volt valaha naiv és fiatal és mig most a hölgyektől kapott rózsákat már elhervadásuk után a föld porába dobja, akkor, régen, egykor őt is izgatta az „ő“ esokrából lehullott rózsá levele. Ne esodálkozzunk, ha az ifjuság varázsos bimbófakadásának illata méla akkordokra készíti a referentst, ha a fiatalság sugárözönében megfürdetett lelke áradozni kezd, — hogy ugy mondjam: — a multakon borong, mert egykor — ismétlem: ő is fiatal volt és bohó.

A Révész Imre növendékeinek táncvizsgája ez évben is nagyon jól sikerült; a szó eredeti értelmében vett jeunesse d'oree valóban bájos volt s poetikus, mint egy barcaróla.

A bemutatott táncok közül a francia gavotte, a rokokó világ e kedves, bájosan finom táncá tetszett leginkább s a kis hölgyek és urak estümjeikkel: empir ruhájukkal, hajporozott hajjukkal, csattos cipőcskéikkel bevarázsolták a nézőt Du Barry és Pompadour asszonyok korába — de tisztán.

Azonkívül volt caduca tánc is és csattogtak a castagnettek és csörgötek a cipőkön a esörgők s felhangzott a spanyol táncdana melodikus zenéje...

Sikert aratott a magyar szóló is és a bálkirálynő: **Csécsey Irénke** szóló táncá. Nagyon szépen táncolt s nem hozta zavarba a fiatal urak éljenzése, kik ugys tudtára adták, hogy ő az est királynője.

Fél 11 órakor aztán általánossá vált a táncvigalom és fesztelen hangulatban tartott hajnali két óráig. A táncmesternek természetesen szintén kijutott a táncvigalom folyamán a megérdemelt éljenzésből... —th.

— **Személyi hírek.** **Horváth Sándor** a helybeli kegyes rendi ház rektora **Thurzó-füredre** utazott. — **Schmiedt Lajos** rendőrkapitány egy havi szabadságáról haza érkezett és a mai nappal átvette hivatala vezetését.

— **Az amerikai magyarok nemzeti zászlója.** Az amerikai magyarok körében nagy mozgalom indult meg az Országos Nemzeti Szövetség által felajánlott nemzeti zászló és a zászlót vivő küldöttség fogadtatására. E küldöttség, melyet **Zseni József** vezet, augusztus 17-én indul el Budapestről, 21-ikén száll hajóra és szeptember 1-én érkezik meg New-Yorkba, hol több, mint száz magyar egyesület fog a küldöttség elé a tengerpartra vonulni zászlókkal, zenekarokkal. Az ünnepség, mely mint a legrégebb amerikai magyar egyesület tíz éves fönállásának örömmünnepe, több napig tart és igen nagyszabású lesz. A küldöttséghez csatlakozhat bárki, aki ezen szándékát július hó végéig az Országos Nemzeti Szövetséggel tudatja (VII. Kerepesi-ut 72.). Részvételi díj az amerikai 1—2 heti tartózkodást is beleértve, 1400—1800 korona személyenkint.

— **Buzakoszoru.** A gróf **Lónyay Elemér** és neje, **Stefánia** főhercegnő bodrog-olaszi gazdaságában az aratás végezte, ősi szokás szerint nagy ünnepélylyel ment véghez. A sárospataki banda már a mezőn várta az aratókat, akik a nagykoszort elkészítve zeneszó és vig dalolás mellett négyes sorokban haladtak a tisztalak felé. Elöl mentek a leányok és asszonyok, hozva a felpántlikázott aranykalászu buzakoszort, utánuk haladtak a férfiak felvirágozott kaszákkal és sarlókkal. A tisztalagnál a képes-gazda felköszöntötte a grófi párt és hálaadással a bő termésnek a képes-csapat elénekelt a „Hálát adunk neked óh Isten“ című szoltárt. A díszes koszort, **Szeniczey János** jószágigazgató és **Neuvirth Béla** tisztartó megleghangu szavak kíséretében átvette és a fáradságot nem ismerő szorgalmas aratókat magyarosan megvendégelték. A képes-bál másnap reggelig tartott.

— **Anna-bál Erdőbényén.** Az erdőbényei fürdőben szombaton este fényesen sikerült, kedélyes Anna-bál volt, amelyen a fürdővendégeken kívül résztvette a környék intelligenciájának nagy része is. A bál reggeli 5 órakor ért csak véget, a négyeseket 40 pár táncolta. Tudósítónknak a jelenvolt hölgyek közül sikerült feljegyezni a következőket: **Asszonyok:** Füzesséry Ödöné, Hammersberg Jenőné (Liszka), dr. Kröczer Lászlóné (Tokaj) Mauks Arpádné, Nagy Barnáné, Pilissy Nándorné, öv. Szakácsy Gyuláné, Szomjas Gusztávné, Vecsei Oláh Miklósné. **Leányok:** Hammersberg Elza, Anna és Ilona, Mauks Juliska, Prükler Ilonka, Szedlacek Margit stb.

— **Farizeuskodó polémia** folyik két másik lap hasábjain arról, hogy mi történjék a sátoraljai helyi izr. hitközség hitzónoki állásának betöltésével? De bünös is ez a polémia, mert ilyesmiről nem szabadna tudósításokat sugalmazni, még pedig olyan farizeuskodókat, amelyek az egyik kézzel megsimogatják a most sikerrel szerepelt hitzónokot, a másikkal pedig kitesseklik, hogy menjen még haza, várjon egy-két esztendőig egy újabb pályázatra. Mindez a farizeuskodás hogy gyengén kifejezzük — közönséges taktika. A cél egyik része az, hogy a jelenlegi hitzónokot, akinek különben már visszavonhatatlanul felmondtak, akit hasznavehetetlennek nyilvánítottak, továbbra is megtartsák. Másrészt pedig az új és sikerrel pályázó **Weiskopf dr.** haladó, magyar volta, erős egyénisége, megnyerő modora, tudása és kvalifikációja nem kedves azoknak, akik a haladás ellen dolgoznak és akiknek nem volna innyük szerint, hogy a rosznyói népszerű rabbi majdan érdeme és előnye folytán itten a fő-

rabbi tisztét töltse be. Hát akik továbbra is ilyen intenciókkal fognak dolgozni, azok a magyar zsidóság haladásának és tekintélyének aláásói ebben a társadalomban. Mert itt ezt a kérdést továbbra elődázni nem szabad. Magyar hitzónokra a sátoraljai helyi statusquo izr. hitközségnek **halaszthatatlanul** szüksége van. Ha pedig **Weiskopf** erre alkalmas ember, amit különben azok a farizeuskodó tudósítások is elősmernek, akkor ebben a kérdésben hamarosan és véglegesen dönteni kell. Bizunk benne, hogy a hitközség vezetősége nem fog holmi aspirációknak egérukatat csinálni, hanem a **magyar kultúra** érdekében erélyesen és önértetesen — dönteni.

— **Bíróválasztás.** A halászatáról híres **Bodrog Sára** kis község amely szerény falucsakjában csak bíróválasztás alkalmával lát urat, az elmúlt héten tartott tisztújításkor valóban kitett magáért. A választás napján a halászok annyi halat sütöttek nyárson, hogy az egész gyülekezetet megvendégelhették. Községi bírónak megválasztott **Kocsis Ferenc**.

— **Jubileumi zárandokutazás** **Lourdesba.** Okt. 5-iki Rózsafűzér ünnepére országos zárandoklat indul a Szűz Mária kegyhelyére, Lourdesba. Indulás szept. 28-án, visszaérkezés okt. 15-én. Utirány: Budapest—Fiume (vasuton.) Velenze—Milano (1 napi tartózkodás). Genua—Nizza (1 napi tartózkodás). Marseille—Lourdes, hol 4 napot töltenek a zárandokok. Vissza ugyanezen az uton. Felvilágosítással, programmal, szívesen szolgálunk a lelki vezetők: főt. **Kada Mihály** plebános Szt.-Endre, Pest-m. és főt. **Kompanek József** esp. plebános Nagy-Stricze, Trenésén-m., aul szeptember 10-ig fogadtatnak el jelentkezések.

— **Nyilvános nyugta.** 20 korona azaz husz koronáról, melyet **Révész Imre** táncitanító ur, a sátoraljai helyi árvaház javára adományozott, midőn ennek átvételét elismeréssel, hálás köszönet nyilvánítása mellett ezennel nyugtázom. **Kelt Sátoraljai helyi, 1902. évi augusztus hó 6-án.** **Vass József** egyleti pénztárnok.

— **Bányakatasztrófa Amerikában.** A most érkezett amerikai lapok borzalmas részleteket közölnek arról a katasztrófáról, amely a mult hónap közepe táján történt **Johnstownban.** Az egyik aknában a bányalég fölrobant és száztizenöt munkás életét vesztette, köztük öt **zemplénvármegyei** is. Elrettentő figyelmeztetésül szolgálhat a Magyarországból kívándorolni készülő embereknek, hogy az áldozatok legnagyobb része magyar ember. Amerikában ugyanis, ahol a tőke még feltétlen ur, a milliárdos bányatulajdonosok még annyit sem tesznek meg, hogy a szükséges elővigyázati rendszabályokat megtartánák. Nem tekintik bajnak, ha néhány munkás életét veszti, hiszen csakhamar akad más a kívándorlottak százezrei közül, a törvény pedig nem kényszeríti kártérítés megfizetésére a könnyelműségéből elpusztult ember-életéért. A johnstowni katasztrófánál, mint eddig megállapították, a következő magyar születésű munkások vesztették életüket:

Kanócz András orláti (Abauj m.), 28 éves, nős. **Bartók János** zsadányi (Abauj m.), 36 éves, nős. **Simkó István** hejcei (Abauj m.), 46 éves, nős. **Dutka János** bodókújfalusi (Abauj m.), 40 éves, nős. **Lapkó János** zsadányi (Abauj m.), 30 éves, nős. **Prezuhai Mihály** zsadányi, 38 éves. **Horváth János**, **Sándor Péter**, 18 éves nagylaki, (Ung m.) **Nagy Sándor**, nagylaki, (Ung m.) **Gömörmegeiek:** **Plaga Bálint**, **Vrabely Pál**, **Drobka**

aljaúj hely összes hitfelekezeti lelkészeit, hogy az ünnepség napján közös megegyezéssel reggel 8 órától kezdődőleg a templomaikban hálaadó istentiszteletet tartsanak, olyképpen, hogy azok lehetőleg délelőtt 11 óráig befejeztessenek.

Délelőtt 11 órakor a városháza előtt *diszünnepség* lesz, amelyet a városháza erkélyéről a város polgármestere fog megnyitni. Az ünnepi beszéd megtartására *Kossuth János dr.*, képviselőtestületi tagot kéri fel. Itt a dalárda a *Szózat*-ot fogja énekelni.

E diszünnepség után a város képviselőtestülete és a közönség az *emléktábla leleplezéséhez* a helyszínére a Weinberger József tulajdonát képező főuteai (a Csillag-köz sarkán) levő ház elé vonul, ahol a gyönyörű impozáns márvány emléktábla az épület előoldalának közép-felső részén lesz elhelyezve.

Az emléktábla felirata ez lesz:

Ebben a házban lakott

KOSSUTH LAJOS

1836. évben.

Születésének 100. évfordulója alkalmából megjelölte Sátoraljaúj hely város közönsége 1902. év szeptember 21-én.

E leleplezési aktusnál *Hornyay Béla dr.* mond beszédet. Ezután pedig *id. Bajusz József*, mint volt 1848/49-iki nonvéd egy remek alkalmi költeményt fogja elszavalni. Erre a polgármester a város közönsége nevében az emléktáblát átveszi. Itt a dalárda a *Himnusz*t fogja énekelni.

A leleplezési ünnepély lefolyása után a *városi színbázisban* közönség lesz, amelynek rendezésével *Staut József* és *Hornyay Béla dr.* bizottsági tagok bízták meg.

Ez ünnepség alkalmára pedig a bizottság javaslata szerint meghívattak a nagyközönség, a vármegye, testületek, társulatok és társaságok, valamint ennek a nagyszerű ünnepélyes megemlékezésnek egy illusztris alakja, *Kossuth Lajos fia, Kossuth Ferenc.*

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(*Városi közgyűlés.* Sátoraljaúj hely város képviselőtestülete folyó hó 5-én délután 2 órakor ifjabb *Meczner Gyula h. polgármester* elnöklelte alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A tárgyszorozatból kiemeltük a következőket: *özv. Szkrak József* néval a tornaesernok melletti terület kisajátítási ügyében megkötött szerződés elfogadására 15 napos közgyűlés, — ellenben a *Csoltkó József* vételi szerződésének elfogadására 30 napos közgyűlés tüzett ki. — Ezután a kormányhatóságilag jóváhagyott grámügyi szabályrendelet kihirdetett s a pénztári vizsgálatokról felvett jegyzőkönyvek bemutatása tudomásul vétetett. — A polgármester szabadságon lévén, a szabályrendelet értelmében helyettesül ifjabb *Meczner Gyula* árvaszéki ülnök, ennek akadályoztatása, vagy összeférhetlenségi eseteknél *Pataky Miklós* városi főjegyző jelöltettek ki. — Ezzel a közgyűlés véget ért.

(*Adóelengedés szélviharok ellen.* A közigazgatási bíróság olyan határozatot hozott, mely a gazdakörökben bizonyára örömet fog kelteni. Kimondta ugyanis, hogy szélvihar által okozott kárt elemi csapásnak kell minősíteni, melyért a károsultnak joga van adóelengedést kérni. Ez a határozat azért nagyon fontos a gazdáknak nézve, mert eddig valahányszor a viharokozta károkat bejelentették, a pénzügyi hatóságok mindannyiszor elutasították kéréseiket.

(*Hivatalos hirdmény.* Sátoraljaúj hely város polgármestere czennel közhírré teszi, hogy a képviselőtestületnek a szervezkedési szabályrendelet módosítása tárgyában folyó évi július hó 5-én 153/8844 szám alatt kelt határozata s az azzal elfogadott szervez-

kedési szabályrendelet folyó évi augusztus hó 5 napjától a városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére ki van téve. Felhívom ennél fogva mindazokat, kik a képviselő testület határozata és a szervezkedési szabályrendelet ellen felebbezéssel élni akarnak, hogy fellebbezéseiket törvényes határidőn belül adják be. Sátoraljaúj hely, 1902 évi Augusztus hó 4-én ifj. *Meczner Gyula h. polgármester.*

(*Uj árvagyám.* Sárospatak város képviselőtestületének legutóbb tartott ülésén hat pályázó közül *Harsányi Mihályt* választották meg árvagyámnak. Helyébe városi tanácsosnak *Pavletits Ferenc* választott meg.

(*Fegyelmi vizsgálat.* *Barthos József* főszolgabíró *Visnyey Zoltán* mihályi jegyző ellen az anyakönyvvezetés mellett tapasztalt mulasztások miatt a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelte.

HIREK.

A „próba“ bál.

— aug. 6.

Egyszerű, kis soros garmond hirt akartam a „próba“ bálról írni s ime croquie megírására ösztönözött a toltam. Így jár az újságíró, ha a helyett, hogy constátálna: filozofál. Ha nem csupán a pusztá tény értékeli, de melancholico-romantikus hangulatban reflexiókat fűz olyan igénytelen, kiseszerű dologhoz, mint egy „próba“ bál.

Csupán azért róvóm bővebben a sorokat, mert elvégre az „első görbe nap“ remminiscentiája feléled lelkemben is, lelkünkben is, mikor még ifjak és bohók valánk s varázsszal bírt még reánk a „vele“ táncolt cotillon, vagy pláne a négyes, plane — a második.

Nem lehet tehát csodálkozni azon, hogy az én referádám croquie-vá bővült, utóvégre a bálók blazirt referense is volt valaha naiv és fiatal és míg most a hölgyektől kapott rózsákat már elhervadásuk után a föld porába dobja, akkor, régen, egykor őt is izgatta az „ő“ csokrából lehullott rózsá levele. Né csodálkozunk, ha az ifjuság varázsos bimbófakadásának illata méla akkordokra készíti a referentst, ha a fiatalág sugárözönében megfürdetett lelke áradozni kezd, — hogy úgy mondjam: — a multakon borong, mert egykor — ismétlem: ő is fiatal volt és bohó.

A Révész Imre növendékeinek tánevizsgája ez évben is nagyon jól sikerült; a szó eredeti értelmében vett jeunesse d'oree valóban bájos volt s poétikus, mint egy barcaróla.

A bemutatott táncok közül a francia gavotte, a rokokó világ e kedves, bájosan finom tánc a tetszett leginkább s a kis hölgyek és urak costümjeikkel: empir ruhájukkal, hajporozott hajjukkal, csattos cipőcskéikkel bevarázsolták a nézőt Du Barry és Pompadour asszonyok korába — de tisztán.

Azonkívül volt caduca tánc is és csattogtak a castagnettek és csörögtek a cipőkön a csörgők s felhangzott a spanyol táncdana melódikus zenéje...

Sikert aratott a magyar szülő is és a bálkirálynő: *Csésy Irénke* szülő tánc. Nagyon szépen táncolt s nem hozta zavarba a fiatal urak éljenzése, kik ugys tudtára adták, hogy ő az est királynője.

Fél 11 órakor aztán általánossá vált a táncvigalom és fesztelen hangulatban tartott hajnali két óráig. A táncmesternek természetesen szintén kijutott a táncvigalom folyamán a megérdemelt éljenzésből... —th.

— *Személyi hírek.* *Horváth Sándor* a helybeli kegyes rendi ház rektora *Thurzó-füredre* utazott. — *Schmidt Lajos* rendőrkapitány egy havi szabadságáról haza érkezett és a mai nappal átvette hivatala vezetését.

— *Az amerikai magyarok nemzeti zászlója.* Az amerikai magyarok körében nagy mozgalom indult meg az Országos Nemzeti Szövetség által felajánlott nemzeti zászló és a zászlót vivő küldöttség fogadtatására. E küldöttség, melyet *Zseni József* vezet, augusztus 17-én indul el Budapestről, 21-ikén száll hajóra és szeptember 1-én érkezik meg New-Yorkba, hol több, mint száz magyar egyesület fog a küldöttség elé a tengerpartra vonulni zászlókkal, zenekarokkal. Az ünnepség, mely mint a legrégebb amerikai magyar egyesület tíz éves főnállásának örömmünnepe, több napig tart és igen nagyszabású lesz. A küldöttséghez csatlakozhat bárki, aki ezen szándékát július hó végéig az Országos Nemzeti Szövetséggel tudatja (VII. Kerepesi-ut 72.). Résztvételi díj az amerikai 1—2 heti tartózkodást is beleértve, 1400—1800 korona személyenkint.

— *Buzakoszorú.* A gróf *Lónyay Elemér* és neje, *Stefánia* főhercegnő bodrog-olaszi gazdaságában az aratás végezte, ősi szokás szerint nagy ünnepélyvel ment véghez. A sárospataki banda már a mezőn várta az aratókat, akik a nagykoszorut elkészítve zeneszó és vig dalolás mellett négyes sorokban haladtak a tisztalak felé. Elöl mentek a leányok és asszonyok, hozva a felpántlikázott aranykalászu buzakoszorut, utánuk haladtak a férfiak felvirágozott kaszákkal és sarlókkal. A tisztalagnál a kepesgazda felköszöntötte a grófi párt és hálaadásul a bő termének a kepescsapat elénekelt a „Hálát adunk neked óh Isten“ című zsoltárt. A díszes koszorut, *Szeniczey János* jószágigazgató és *Neuvirth Béla* tisztartó meglehangú szavak kíséretében átvette és a fáradságot nem ismerő szorgalmas aratókat magyarosan megvendégelték. A kepes-bál másnap reggelig tartott.

— *Anna-bál Erdőbényén.* Az erdőbényei fürdőben szombaton este fényesen sikerült, kedélyes Anna-bál volt, amelyen a fürdővendégeken kívül résztvett a környék intelligenciájának nagy része is. A bál reggeli 5 órakor ért csak véget, a négyeseket 40 pár táncolta. Tudósítónknak a jelenvolt hölgyek közül sikerült feljegyezni a következőket: *Asszonyok:* Füzesséry Ödöné, Hammersberg Jenőné (Liszka), dr. Kröczey Lászlóné (Tokaj) Mauks Arpádné, Nagy Barnáné, Pilissy Nándorné, özv. Szakácsy Gyuláné, Szomjas Gusztávné, Vecsei Oláh Miklósné. *Leányok:* Hammersberg Elza, Anna és Ilona, Mauks Juliska, Prükler Ilonka, Szedlacek Margit stb.

— *Farizeuskodó polémia* folyik két másik lap hasábjain arról, hogy mi történjék a sátoraljaúj helyi izr. hitközség hitszónoki állásának betöltésével? De bünös is ez a polémia, mert ilyesmiről nem szabadna tudósításokat sugalmazni, még pedig olyan farizeuskodókat, amelyek az egyik kézzel megsimogatják a most sikerrel szerepelt hitszónokot, a másikkal pedig kitessékelik, hogy menjen még haza, várjon egy-két esztendeig egy újabb pályázatra. Mindez a farizeuskodás hogy gyengén kifejezzük — közönséges taktika. A cél egyik része az, hogy a jelenlegi hitszónokot, akinek különben már visszavonhatatlanul felmondtak, akit hasznavehetetlennek nyilvánítottak, továbbra is megtartsák. Másrészt pedig az új és sikerrel pályázó Weiskopf dr. haladó, magyar volta, erős egyénisége, megnyerő modora, tudása és kvalifikációja nem kedves azoknak, akik a haladás ellen dolgoznak és akiknek nem volna innyük szerint, hogy a roznsnyói népszerű rabbi majdan érdeme és előnye folytán itten a fő-

rabbi tisztét töltse be. Hát akik továbbra is ilyen intenciókkal fognak dolgozni, azok a magyar zsidóság haladásának és tekintélyének aláasói ebben a társadalomban. Mert itt ezt a kérdést továbbra elődázni nem szabad. Magyar hitszónokra a sátoraljaúj helyi statusquo izr. hitközségnek *halaszthatatlanul* szüksége van. Ha pedig Weiskopf erre alkalmas ember, amit különben azok a farizeuskodó tudósítások is elősmernek, akkor ebben a kérdésben hamarosan és véglegesen dönteni kell. Bizunk benne, hogy a hitközség vezetősége nem fog holmi aspirációknak egerutakat csinálni, hanem a magyar kultúra érdekében erélyesen és önértzetesen — dönteni.

— *Bíróválasztás.* A halászatáról híres Bodrog Sára kis község amely szerény falucskájában csak bíróválasztás alkalmával lát urat, az elmúlt héten tartott tisztújításkor valóban kitett magáért. A választás napján a halászok annyi halat sütöttek nyáron, hogy az egész gyülekezetet megvendégelhették. Községi bírónak megválasztott *Kocsis Ferenc.*

— *Jubileumi zarándokutazás* *Lourdesba.* Okt. 5-iki Rózsafüzér ünnepére országos zarándoklat indul a Szűz Mária kegyhelyére, Lourdesba. Indulás szept. 28-án, visszaérkezés okt. 15-én. Utirány: Budapest—Fiume (vasuton.) Velence—Milano (1 napi tartózkodás). Genua—Nizza (1 napi tartózkodás). Marseille—Lourdes, hol 4 napot töltenek a zarándokok. Vissza ugyanezen az uton. Felvilágosítással, programmal, szívesen szolgálnak a lelki vezetők: főt. Kada Mihály plebános Szt.-Endre, Pest-m. és főt. Kompanek József esp. plebános Nagy-Stricze, Trenésen-m., ahol szeptember 10-ig fogadtatnak el jelentkezők.

— *Nyilvános nyugta.* 20 korona azaz husz koronáról, melyet *Révész Imre* ténantitó ur, a sátoraljaúj helyi árvaház javára adományozott, midőn ennek átvételét elismeréssel, hálás köszönet nyilvánítás mellett ezennel nyugtázom. Kelt Sátoraljaúj hely, 1902. évi augusztus hó 6-án. Vass József egyleti pénztárnok.

— *Bányakatasztrófa Amerikában.* A most érkezett amerikai lapok borzalmas részleteket közölnek arról a katasztrófáról, amely a mult hónap közepe táján történt *Johnstown*-ban. Az egyik aknában a bányalég fölrobant és száztizenöt munkás életét vesztette, köztük öt *memplérvármegyei* is. Elrettentő figyelemztetésül szolgálhat a Magyarországból kivándorolni készülő embereknek, hogy az áldozatok legnagyobb része magyar ember. Amerikában ugyanis, ahol a tőke még feltétlen ur, a milliárdos bányatulajdonosok még annyit sem tesznek meg, hogy a szükséges elővigyázati rendszabályokat megtartanák. Nem tekintik bajnak, ha néhány munkás életét veszti, hiszen csakhamar akad más a kivándorlottak százezrei közül, a törvény pedig nem kényszeríti kártérítés megfizetésére a könnyelműségből elpusztult emberéletekért. A *Johnstowni* katasztrófánál, mint eddig megállapították, a következő magyar születésű munkások vesztették életüket:

Kanócz András orlátí (Abauj m.), 28 éves, nős. *Bartók János* zsadányi (Abauj m.), 36 éves, nős. *Simkó István* hejcei (Abauj m.), 46 éves, nős. *Dutka János* bodókújfalusi (Abauj m.), 40 éves, nős. *Lapkó János* zsadányi (Abauj m.), 30 éves, nős. *Prezuhai Mihály* zsadányi, 38 éves. *Horváth János*, *Sándor Péter*, 18 éves nagylaki, (Ung m.) *Nagy Sándor*, nagylaki, (Ung m.) *Gömörmegeiek:* *Plaga Bálint*, *Vrabely Pál*, *Drobka*

János, Zombarszék János, Franko József, Duncsek István, Bulicsák Mihály, Zsidov András. Ung megyeiek: Csucska Mihály, Kolcun János, Galajda János. *Zemplénmegyeiek*: Moszkaly András, Moszkaly Albert, Pito Péter, Kocik István, Holodák György. Szepesmegyeiek: Basista György, Hulej János, Imricsák István. Túróc-megyei: Vorozna György. Sáros-megyei: Kapika János. Ezekon kívül még több magyarországi származású is van az áldozatok között, akikről — nem lévén hozzátartozók — nem tudják megállapítani, hogy hová valók. Van körülbelül tíz-tizenöt.

Az elpusztult emberek hozzátartozói ezer-ezer dollárt kapnak a munkások által föntartott segítő-alapból. Azonkívül az osztrák-magyar konzulátus kártérítő pört indít az elpusztultak hozzátartozóinak nevében a Cambria-társulat ellen. Érdekes, hogy a halottakat alig lehetett eltemetni, mert nem akadt elég sírásó. Ekkor egy Tóth A. J. nevű magyar ember önként vállalkozott arra, hogy sírokat és elpusztult honfitársai részére és negyvennyolc óráig szakadatlanul fáradozott ezen, pusztán felebaráti szeretetből.

— **Öngyilkosság** cím alatt megírtuk, hogy *Jakubcsó* József városi napidíjas a városi adóhivatal helyiségében föbe lőtte magát. Az öngyilkossági kísérletet elkövető fiatal ember fejéből dr. *Kantha* ezredorvos már kivette a golyót, most kezelő orvosai biztosra veszik fölépülését.

— **Gyujtogató kocsis.** Sipos Bertalan vámos-ujfalusi lakosnak Labbanz nevű kocsisa azon boszúból, mert a szolgálatadója iszákosságáért megdorgálta, éjszakán idején gazdájának a takarmánnyal tele rakott csúrtját felgyújtotta, maga pedig elmenekült. Az épület földig leégett, s hogy az egész község porrá nem égett, az egyedül csak a lakosság éberségének és az akkor uralkodott szélcsendnek köszönhető. A gyujtogató cselédet a csendőrség Rakamazon elfogta és azt megvasalva a tokaji kir. járásbíróhoz bekísérte, ahol gonosz tettét töredelmesen be is ismerte.

— **Amerikai észjárás.** Falusi lányainknak, akik a farszto munkától nem riadnak vissza s e révén Amerikában szorgalmukkal dollárokat gyűjtöttek, vagyonosodásuk mellett felfogásuk is kiesiszolódik ott s igen egészséges észjárást sajátítanak el. Van Ungvárt egy aglegény iparos, aki szorgalmas, meg a saját házában lakik. Azonban az a mallörje, hogy nem tud a házasság répartmentjára jutni, úgy, hogy mint leánykérőt minduntalan az a szomorúság éri, hogy kossarat kap, s ezek mennyisége több, mint amennyit ujjain összeszámolhat. Közélebb is házasságba utazott s megkért egy szomszéd megyében lakó falusi leányt, ki az imént jött haza Amerikából teljesen üdén és 4000 Kor.-val zsebében. A kérés, akit a szóban forgó iparosunk megbizással látott el, sok minden jót mondott el a völegényjelöltől, de midőn azt közzölte, hogy ő bizony már a 40-dik évét tapossa, a megkért leány csipőjére tette a kezét s a kossarat ezen szavakkal adta át: „Nem megyek hozzá, mert ha jóra való férfi lenne úgy 40 éves koráig már Ungvárt is találhatott volna feleséget magának!”

— **Elgázolta a szekér.** Péter János, bodrog-olaszi gazda amint a mezőn szekere rákta az életet, a lovai egy arra elszaladt nyultól megijedtek és szekerestől együtt vad száguldással a falunak vágattak. Nagy vágatás közben a falu derekán haladó özvegy Tóth Józsefnét, a már 60 éves cselédasszonyt halálra gázolták, annyira, hogy a szerencsétlen teremtés másnapra nagy kinok között kiszendvedt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **A cirkusz társulat vasárnap játszik utoljára városunkban.** A tár-

sulat előadásait még most is szorgalmasan látogatja a nagy közönség. Az előadásoknak különösebb érdekességét a díj-birkózások kölcsönöznek, melyek eddig mindig Nagy Sándor erőművész győzelmévei végződtek.

— **Rendőri hírek.** *Lopás* Berkovics Jakab helybeli bőrkereskedő lakásának padjáról ismeretlen tettes 36 korona értékű bőrt lopott. A tettest nyomozzák. — *Házi tolvaj.* Kommel Emma, B. I. fűszerkereskedő cselédje, szolgálatadójától 50 korona készpénzt lopott. Rajtakapták és átadták a rendőrségnek.

IRODALOM.

Anyám szegény . . .

Anyám, szegény, bizony sirat egyre . . .
Rám ha gondol, nem örül a lelke.
Kevés öröm az, mit néki szereztem;
Edes anyám, sirathat már engem,
Megsirathat engem!

A sok tanácsot hiába tette.
Kérges a szívem, durvult is egyre.
Mióta járom az élet útját:
Önzés csak, amit két szemem lát . . .
— Hogy legyek én jobb hát? —

Nincs semmi igaz! Csak csaljuk egymást;
Más, — ha tud engem, — én, ha tudok —
[mást.]

Nem pirul arcom, — s ki látja lelkem?
Edes anyám, sirathat már engem,
Megsirathat engem!

Barta István.

A „**Vasárnapi Ujság**“ aug. 3-iki száma 24 képpel s a következő tartalommal jelent meg: *Vadnay Károly* (arc-képpel). — *Költemények*: *Liszt Ferenc* szobránál. *Weimar* 1902. május 31. *Gróf Zichy Gézáról*. — *A hullám*. *Szabados Edéttől*. — *A szabadság szobra*. *Könyves Tóth Kálmántól*. — *Regénytár*; *Varga Imre*. *Regény*. *Irta Vértesi Arnold* (Goró Lajos rajzaival). — *Piscsevics orosz tábornok vándorlásai és kalandjai*. *A szláv eredeti után közli Huszár Imre* (képekkel). — *Jankó János* (arc-képpel). *Vikár Bélától*. — *Liszt Ferenc weimari szobrának leleplezése* (képpel). — *Öt világrész egy városban*. *Londoni levél* (képekkel). *Györy Ilonától*. — *Aszaf* elbeszélés. *Frank R. Stocktontól*. *Angolból* (képekkel). — *Öltözködő állatok*. — *A szobor és én*. *Levél Mikszáth Kálmántól* (képekkel). — *Egy mellszobor története*. *Enlund-Sailo* Alpo finn szobrásztól. — *A honvéd-menedékház jubileuma* (képekkel). *Farkas Emédttől*. — *Cetinjai képek* (Képekkel). *Ivánovics Józseftől*. — *Irodalom és művészet*, *Köszöntések és Egyletek*, *Sakkjáték*, *Képtalány*, *Egyveleg stb.* rendes heti rovatok. A „**Vasárnapi Ujság**“ előfizetési ára negydekre négy korona. *Politikai Ujdonságok*-kal és *Világkrónika*-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a *Képes Néplap*- legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

TANÚGY.

— **Az ungvári kir. babaképző-intézet** téli tanfolyama kezdődik febr. 1-én, végződik június végén; az őszi: szeptember 1-én, végződik január végén. Az előadási nyelv magyar; a ruthének és tótok saját nyelvükön is kapnak külön oktatást. A felvétel a jelentkezés sorrendje szerint eszközöltetik. Egy tanfolyamra 30 tanítványnál több nem vétetik fel. A felvételhez szükséges okmányok: a) keresztlevél, b) erkölcsi bizonylat, c) orvosi bizonyítvány. Általában középkorú, egészséges; — városok és nagyobb községek részére pedig csak irni, olvasni tudó egyének vétetnek fel. Kisebb községekbe törekvő s ezek között első sorban a már községi bába minőségben működött nővendékek az illetékes közigazgatási hatóság előterjesztésére 40—80 korona

készpénzsegély s esetleg tandíjmentességben is részesülhetnek. Ezenkívül használatra kaphatnak egy — az illetékes község tulajdonát képezendő — felszerelt bábátáskát. Városok és nagyobb községekbe törekvő nővendékek az intézet részéről anyagi segélyben csak kivételesen részesülnek. Ezek szükségletei egy tanfolyam alatt a következők: a) beiratási, tan-, és vizsgadíj 40 korona; b) lakás és élelmezési költség 5 hóra circa 100 K. c) 1 felszerelt bábátáska 30 K. d) oklevélre bélyeg 2 K. összesen 172 K. Előleges beiratkozáshoz az 5-ik pont alatt jelöltek okmányait, a 6-ik pontban jelöltek az okmányok mellett ellenben 10 korona beiratkozási díjat is tartoznak beküldeni. Levelezések az alábbi címen végzendők. Ungvár, 1902 év augusztus hó 2-án. *Az ungvári kir. babaképző-intézet igazgatósa.*

KÖZGAZDASÁG.

A lisztharmat fellépése.

Aminek bekövetkeztét az idej rendellenes időjárás után biztosra lehetett venni, azt a bajt immár országsszerte jelentik a tudósítások: fellépett a lisztharmat (oidium). Kétszeres veszedelem ez most, midőn a szőlő tenyészete egyes nagyon el van maradvva más évkehez képest és csakis a legkedvezőbb körülmények közt remélhető, hogy a szőlőtermés még kellően meg fog érne. Már pedig a lisztharmat fellépése, sajnos! kétségtelen és azért az intelligensebb birtokosság nyakra-főre megteszi a szükséges óvintézkedéseket a baj elhárítására.

Ha valaki valamely veszedelem ellen küzdeni akar, úgy az első feltétel, hogy azt megismerje, hogy tisztában legyen annak jelenlétével az első szimptomák után, amikor még segíteni lehet a bajon, ne pedig csak akkor ébredjen a veszedelem tudatára, mikor már minden fáradság hiabavaló.

A lisztharmat rendszerint akkor jelentkezik, midőn a szőlőbogyók a zöldérés stádiumába lépnek (tehát július végén, augusztus elején) és arról ismerhető fel, hogy lisztszerű burokkal vonja be a bogyókat, mely burok kézzel letörülve kellemetlen szaga. A gomba megtámadja a bogyó héját, úgy hogy az lassankint ráncosodni, később repedni kezd, majd a folt helyén a bogyó egészen kivájttnak tetszik, a szőlőmag pedig egészen előtérbe lép. A leveleken a bajtól rendszerint jellemző sárga foltok keletkeznek, míg a vesszőkön helyenkint hamvaszürke bogyónagyságu gombatelepek lépnek fel, melyek lassankint összefolynak egymással, mialatt színök sötét szürkébe megy át. Az oidium kártétele, ha a baj korán lép fel és nem védekeznek ellene, igen jelentékeny szokott lenni, úgy hogy a termés felét vagy háromnegyed részét is megsemmisíti, a megmarad rész pedig bűdös, ihatatlan italt szolgáltat.

Szerencsére azonban a lisztharmat azon betegségek közé tartozik, melyek felléptét megakadályozni is lehet, és ha bekövetkezett, ugy a baj kezdetén még gyógyítani is. Az elővigyázó szőlőgazdák egy nagy része okulva a három év előtti szomorú tapasztalatokon, a kénporozást a rendes évi munkálatok közé felvette, s így a lisztharmat fellépését eleve megakadályozza. Vannak azonban termelőink közül számosan, akik bizva abban, hogy a lisztharmat nem minden évben lép fel, bevárják annak megjelenését, mielőtt védekezéshez fognának, és ezeknél ütött a védekezés tizenkettődik órája.

Mert a kénporozás csakis akkor használ, mikor a betegség még kezdetleges stádiumban van, tehát mikor a lisztszerű bevonat a bogyókon először jelentkezik, Ráncosodó, repedt vagy száradni kezdő bogyókon már nem lehet segíteni, miért is ezeknél minden igyekezet kárba veszt.

De maga a közönséges kénvirág vagy sublimált kénpor, még ha arzén-

mentes is, és ha nincs is hamisítva, nem sokat használ, mert csak kellő meleg időben hat, a mellett pedig igen rosszul tapad és két-három napi szules vagy esős idő elegendő, hogy lefújja, illetve lemossa a fűrtokről. Annál hatékonyabb a dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor, mely rézgálic és mésztartalmanál fogva kitűnően tapad és finomságánál fogva sokkal egyenletesebben és vékonyabban borítja be a befújtott részeket és azért ennek alkalmazása gazdaságosabb is.*)

Mikor három év előtt a lisztharmat oly óriási mértékben lépett fel hazánkban, ez a por mentette meg több ezer hold termését az elpusztulástól és azért fordulhat a szőlőtermelő közönség most is teljes bizalommal a rézkénpor használatához.

A lisztharmat elleni feltétlen hatékonysága mellett meg van a rézkénpornak az az előnye is, hogy ugy a fűrtök, mint a hajtások érését lényegesen előmozdítja, ami főleg az idén, mikor a szőlő vegetációja, a kedvezőtlen, hideg idő folytán annyira elmaradt, igen nagy fontosságu.

Aki tehát termését a lisztharmat kártételétől meg akarja óvni, amellett pedig annak gyorsabb tenyészését is akarja biztosítani, az használja fel most a legalkalmasabb időt szőlőjének rézkénporozására és kiadása az elérhető haszon által sokszorosan meg fog térülni.

* **Uj szőlőbetegség.** Nemesak nálunk, de Szicília börttermő vidékein is panaszokdnak a gazdák, hogy a szőlőtőkét új betegség lepte el; míg nálunk azonban a betegség a bogyó megfeketedésében nyilvánul, addig Sziciliában a megtámadott szőlőt nem hajt gyümölcsöt. A betegséget ott „Rancet”-nek nevezik és különös, hogy csakis az amerikai vesszőt támadja meg, még pedig annak felső részében anélkül, hogy a gyökérre kiterjedne. Gyümölcs helyett a szőlőtöke számos, apró rügyformájú kinövést kap. *Briosi* tanár bebizonyította a „Rancet” ragadós tulajdonságát és azt indítványozza, hogy a megtámadott tőkéket égessek el és hogy bizonyos idő letelte után engedjék meg ezen területek ujból beültetését.

*) A rézkénport kizárólagossági joggal a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” (Budapest, V. Alkotmány-u. 31.) és annak vidéki megbizottjai hozzák forgalomba. Egy kat. hold egyszeri porozásához 6—8 kg. rézkénpor szükséges. Erősen inficiált szőlőkben ajánlatos 8 nap mulva a porozást megisméltetni.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

— **A cselédsegítő-pénztár népies ismertetése.** Abból a célból, hogy a gazdasági munkás- és cselédsegítő-pénztár intézménye a népek minél szélesebb rétegénél ismeretessé váljék, a földművelési miniszter a gazdasági munkás- és cselédsegítő-pénztárról szóló 1900. XVI. törvényeikk és annak kiegészítéséről szóló 1902. XIV. törvényeikkrl népies ismertető füzetet adott ki. A füzet magyar, német, tót, román, szerb és rutén nyelven jelent meg és tartalmazza mindazt, ami alkalmas, hogy a gazdasági munkások s cselédek megérthessék az intézmény célját. Az érdeklődők szóval, vagy írásban a földművelési minisztérium munkásügyi osztályához fordulhatnak.

— **Az állatfelhajtásos vásár** e hó 5-én tartott meg Sátoralja-Ujhelyben. A forgalom — tekintettel arra, hogy hónapos vásár volt — elég nagy volt. Felhajtottak 560 szarvasmarhát, 243 darab lovat és 60 darab juhot.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Kis táncosnő. Szívesen, amint látja kedves kisasszony az Önök első báija és táncát iránt a kiküldött munkatárs ur nem maradt mostoha.

M. S. Szeptember hónap első felében. Nem közölhetők: Érte vágyani . . . (Költemény) Egy hajfűrtért (Novella.)

Kiadó tulajdonos: **Ehler Gyula.**

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

közegészségileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ. Ez: 1. Utólérhetően hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek, minden köros állapotokban, enyhíti a hurutot, megszünteti a köpetet, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajokból is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a váltólázot. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor s a bélbetegségeket, különösen a gyomor, szélgyöcsöt. 5. Szeliden mozditja elő a székélést s a vértisztulást, megisztítja a veséket, meg szabadítja a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatot tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröghadaskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffogést, a száznak s a gyomornak büztét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orvász, kiütés, varak, megfagyott s megégett tagokra, ruh ellen, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fül-fájdalmat stb. **Vigyázzunk tehát a zöld védjegyre amely itt fent látható.**

A hol balzsamom nincs raktáron, onnan rendeljék meg közvetlenül nálam s címezzék: **An die Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.**

Az utánzástól legjobban megóv a győrből megrendelés eredeti cartonos üvegekben, melyek Ausztria-Magyarország minden postaállomásra bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg **4 koronáért**. Bosznia és Hercegovina részére 12 kis vagy 6 dupla üveg **4 kor. 50 fillérért** küldetnek meg. Kevesebb mint 12 kis vagy 6 dupla üveg nem küldetik. — Sztéküldés előre fizetés, vagy az összeg utánvétele mellett történik.

Miért szenved ön? Holott biztos reményt nyújtanak önnek a legavultabb seb gyógyítására is és csaknem mindig a legfájdalmasabb és veszedelmes műtetet, sőt amputációt is kikerülheti a

Thierry A. gyógyszerész valódi

Százlevelűrózsa-kenőcs

alkalmazásával, mely a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólérhetően. Valódi százlevelűrózsa-kenőcsöt alkalmaznak: a betegégyas nők fájós mellére, a tej lefolyás szorulásánál, a mellkeményedésénél, az orbáncznál s mindenféle régi bajnál, tátoagó láb-sebeknél, a sáncszunál, dagadt lábknál sőt a csontszunál is; továbbá vágott-, szurási-, lövés- és zúzott sebeknél; idegen testeknek, mint üveg és faszálka, homok, serét, tövis stb. kihúzására; minden kelés, kinövés, pokolvar és új képződéseknél, sőt még a ráknál; az új- és körömméregnél, hólyagoknál, sebesült lábknál, mindenféle égésbenél, megfagyott tagoknál, a hosszú fekvés által feltört bőrnél, nyakdaganatnál, vérkeleknél és fülfolysáknál stb.

A szállítás kizárólag az összeg előre küldése vagy utánvételezése mellett eszközöltetik. Két tégegy csomagolással, beleértve a postai csomagolás díját **3 kor. 50 fillér**. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Mindenki óvakodjék a hatáskülső hamisításoktól és jó arra ügyelni, hogy ha a tégegybe be van-e égetve a „Thierry Adolf Limitet angyalgögy-szerének Pregrada“ védjegye.

A ki nem védekezik, az nem szüretel!

A szőlő OIDIUM

betegsége ellen

egyetlen biztos hatású szer a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNFOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 46 fillér;
10 és 5 kilogrammos zsákokban á kilogramm 50 fillér.

Használata olesőbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fujja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.

Ott ahol eddig a peronospora nem jelentkezett még az idén, ott a rézkénpor egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt s így a **harmadik permetezés elmaradhat**. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek
a kiadóhivatalban. (Főtér 9. sz.)

STARK MÁTYÁS

Sátoralja-Ujhelyben.

A butorok be- és kirakásáért kezességet vállalok.

Vasuton való költöztetésnél a butorkocsi használata díjmentes.

Épületek, ingóságok, termények

tűz- és jégkár elleni biztosítására,

továbbá: élet- és járadék biztosítások felvételére

ajánlkozik :

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELYBEN, a „Zemplén“ kiadóhivatalában.